

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

Tárgy: Logó (védjegy) szerzői jogi védelme

Ügyszám: SzJSzT-29/21.

A Megbízó által feltett kérdések (a továbbiakban: Megkeresés)

1. kérdés

Állapítsa meg a szakértő, hogy a K/1, K/2, K/3, K/4 alatti grafikai alkotások szerzői jogi védelem alatt álló alkotások-e. (Szjt.1. § (1) bekezdés és (2) bekezdés h) pont).

2. kérdés

Amennyiben igen, fejtse ki annak indokát és foglaljon állást abban a kérdésben, hogy azoknak ki az eredeti szerzője.

3. kérdés

Amennyiben a kérelmező, úgy térjen ki arra, hogy van-e jelentősége annak, hogy kérelmező – aki nem természetes személy – magát jelöli meg olyannak, akit alkotónak kell tekinteni. Foglaljon állást abban a kérdésben, hogy a kérelmező által megjelölt saját tevékenységek (a párt elnevezése, a szlogen, a mottók, az alkalmazandó színek, betűtípusok meghatározása) szerzői, alkotói tevékenységnek minősülnek-e avagy csak ötletnek, javaslatnak. Helytálló-e az a kérelmezetti előadás, hogy grafikai, tervezői munkát a kérelmező nem végzett.

4. kérdés

Amennyiben a kérelmezettet tekinti szerzőnek, úgy jelölje meg hogy jogi személyként szerzett-e, ha igen, milyen módon vagyoni, felhasználási jogokat. Természetes személyként ki, milyen típusú tevékenységgel járult hozzá a művek létrehozatalához, mely személyek tevékenysége eredményezi a művek eredeti, egyéni jellegét. Vegye figyelembe azt, a kérelmező által nem vitatott kérelmezetti előadást és írásbeli nyilatkozatot, hogy a K/1 alatti grafika szerzője [Szerző], míg a K/2, K/3, K/4 alatti grafikai alkotások munkaviszony keretében születtek.

5. kérdés

Nyilatkozzon abban a kérdésben, hogy van-e jelentősége a jogvita elbírálásakor az Szjt. 29.§-ban szabályozott átdolgozásnak. Amennyiben szükséges, foglaljon állást a K/1 alatti védjegy ábra felhasználásának jogi következményeiről.

6. kérdés

Foglaljon állást abban a kérdésben, hogy reklám céljára rendelt művekről van-e szó.

I. A HATÁLYOS SZERZŐI JOGI KÖRNYEZET

Jelen kérdés tekintetében elsősorban a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: **Szjt.**) rendelkezéseit kell alkalmazni.

1. § (1) *Ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat.*
(2) *Szerzői jogi védelem alá tartozik – függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e – az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen:*
- (...)
- h) a rajzolás, festés, szobrászat, metszés, könyvmás útján vagy más hasonló módon létrehozott alkotás és annak terve,*
- (...)
- (3) *A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől.*
4. § (1) *A szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta (szerző).*
9. § (1) *A szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti a szerzői jogok – a személyhez fűződő és a vagyoni jogok – összessége.*
- (2) *A szerző személyhez fűződő jogait nem ruházhatja át, azok másként sem szállhatnak át és a szerző nem mondhat le róluk.*
- (3) *A vagyoni jogok – a (4)-(6) bekezdésekben foglaltak kivételével – nem ruházhatók át, másként sem szállhatnak át és azokról lemondani sem lehet.*
16. § (1) *A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.*
- (...)
- (6) *Jogosulatlan a felhasználás különösen akkor, ha arra törvény vagy az arra jogosult szerződéssel engedélyt nem ad, vagy ha a felhasználó jogosultságának határait túllépve használja fel a művet.*
17. § *A mű felhasználásának minősül különösen:*
- a) *a többszörözés (18-19. §),*
18. § (1) *A szerző kizárólagos joga, hogy a művét többszörözze, és hogy erre másnak engedélyt adjon. Többszörözés:*
- a) *a mű anyagi hordozón való – közvetlen vagy közvetett – rögzítése, bármilyen módon, akár véglegesen, akár időlegesen, valamint*
- b) *egy vagy több másolat készítése a rögzítésről.*

29. § *A szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Átdolgozás a mű fordítása, színpadi, zenei feldolgozása, filmre való átdolgozása, a filmalkotás átdolgozása és a mű minden más olyan megváltoztatása is, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre.*
42. § (3) *Ha a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.*
45. § (1) *A felhasználási szerződést – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – írásba kell foglalni.*
55. § (1) *A felhasználási szerződésre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a szerzői vagyoni jogok átruházására irányuló szerződésre, valamint – a (2)-(3) bekezdésben foglalt eltérésekkel – az előadóművészi teljesítmények felhasználására és az előadóművészi vagyoni jogok átruházására vonatkozó szerződésre is.*
63. § (1) *A reklámozás céljára megrendelt műre vonatkozó vagyoni jogok a felhasználóra átruházhatók.*
- (2) *E vagyoni jogok átruházására irányuló szerződés létrejötte szempontjából lényeges kérdésnek minősül különösen a felhasználás módja, mértéke, földrajzi területe, időtartama, a reklám hordozójának meghatározása, valamint a szerzőnek járó díjazás.*
- (...)
- (4) *Előzetesen meglévő műnek reklámozás céljára történő felhasználása esetén a szerző és a felhasználó megállapodhatnak abban, hogy a művet – kizárólag az (1)-(3) bekezdésben foglaltak alkalmazása és a reklámozásban történő felhasználás szempontjából – reklámozás céljára megrendelt műnek tekintik. E megállapodás a közös jogkezelő szervezettel szemben csak akkor válik hatályossá, ha arról a szerző a szervezetet írásban értesíti.*
106. § (1) *Ahol e törvény szerzőt említ, azon megfelelően érteni kell a szerző jogutódját, illetve a szerzői jog más jogosultját is.*

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: **Ptk.**) alábbi rendelkezéseit vette figyelembe az eljáró tanács a szakvélemény kialakításakor:

- 2:55. § *[Kisegítő alkalmazás]*
E törvényt kell alkalmazni a hatálya alá tartozó olyan kérdésekben, amelyeket a szerzői jogról és az iparjogvédelemről, valamint az üzleti titok védelméről rendelkező törvények nem szabályoznak.
- 6:94. § *[A szerződés alaki hibájának orvoslása]*
(1) Az alakiség megsértése miatt semmis szerződés a teljesítés elfogadásával a teljesített rész erejéig érvényessé válik. Ha jogszabály közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalást ír elő, vagy a szerződés ingatlan tulajdonjogának átruházására irányul, a teljesítés a kötelező alakiség mellözése miatti érvénytelenséget nem orvosolja.

II. TÉNYÁLLÁS

- (A) A Megkereső Bíróság tájékoztatta az eljáró tanácsot, hogy a kérelmező és a kérelmezett (a továbbiakban együttesen: **Felek**) között három eljárás van folyamatban, amelyek hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárások. A Felek személyének azonosságán túl az ügyek tárgya annyiban függ össze, hogy a kérelmező három védjegybejelentésének tárgya a hasonló kialakítású, különböző kiegészítésekkel megjelenítő ábrás megjelölés. A Felek a három ügyben azonos tartalmú beadványokat nyújtottak be. Erre figyelemmel a Bíróság kizárólag egy ügyben rendelte ki az SzJSzT-t, azzal, hogy a vizsgálat tárgya a (i) K/2 jelű ábrás megjelölés, (ii) a K/3 jelű ábrás megjelölés és a (iii) K/4 jelű ábrás megjelölés.
- (B) A Bíróság a Megkereséshez csatolta a polgári ügy aktáját, amely tartalmazza a Felek eddigi peres előadásait és csatolt okirati bizonyítékait.
- (C) A Testület kirendelésére a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: **Pp.**) 220. §-ban szabályozott utólagos bizonyítás keretében került sor. Sem a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: **SZTNH** vagy **Hivatal**) előtti védjegybejelentést elutasító eljárásokban, sem az elutasító határozatokkal szembeni megváltoztatási kérelmet elbíráló alap bírósági eljárásokban¹ (a továbbiakban: **Alapeljárások**) nem került sor bizonyítás felvételére a Hivatal és az elsőfokú bíróság elfoglalt jogi álláspontja miatt.
- (D) A kérelmezett fellebbezése folytán eljáró Ítéletábrák az elsőfokú bíróság alapeljárásban hozott döntéseit hatályon kívül helyezte, előírta számára, hogy – helyt adva a kérelmezett indítványának – folytasson le az érdemi tárgyalási szakban szakértői bizonyítást. Indokolása szerint a kérelmezett csak szakértői bizonyítás útján tudja bizonyítani, hogy művei szerzői jogi oltalom alatt állnak és így alappal léphet fel a lajstromozással szemben a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi. XI. tv (a továbbiakban: **Vt.**) 5. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozva.
- (E) A Bíróság tájékoztatásul másolatban a Testület rendelkezésére bocsátotta az Alapeljárásokban született hivatali határozatokat, első- és másodfokú bírósági döntéseket.
- (F) A kérelmező a jogosultja a 2016. április 12-i elsőbbségű színes, ábrás védjegynek (a továbbiakban **Pártlogó**). A megjelölést a kérelmezett megrendelése alapján a Bt. képviselőjében eljáró [Szerző], a grafika szerzője, cégjegyzésre jogosult beltag és egyben munkavállaló készítette 2014-ben, nyilatkozata a 8. számú kérelmezetti előkészítő irat 3. számú mellékletében található.
- (G) A K/2, K/3, K/4 alatti megjelöléseket 2015-2018 között a kérelmezett munkavállalója, [Munkavállaló] készítette munkaviszonyával összefüggésben, nyilatkozata a 8. számú előkészítő irat 8. számú mellékletében található.
- (H) A Felek között 2014. óta áll fenn együttműködés, melynek keretében a kérelmezői párt megrendelésére a kérelmezetti reklámügynökség különböző arculati és kampányanyagokat készített. Egy írásbeli szerződés áll jelenleg a Bíróság rendelkezésére, amely 2014. februárjától 2014. április 4. napjáig állt fenn a Felek között (a továbbiakban: **Szerződés**). A Szerződést a Bíróság a Testület rendelkezésére bocsátotta azzal, hogy a Felek álláspontja szerint az – megszűnése okán – jelen ügyben relevanciával nem bír.

¹ Ügyszámok: 1.Pk.22.046/2020, 1.Pk.22.243/2020, 1.Pk. 22.119/2020.

- (I) A bejelentések ábráinak jellegével és keletkezésével kapcsolatban a Felek eltérő nyilatkozatokat tettek. A közöttük létrejött e-mailváltások a kérelmezői álláspont szerint szerződéseket hoztak létre, azok tartalmi elemei megállapíthatók. A kérelmezett szerint szóban, ráutaló magatartással jött ugyan létre megállapodás a Felek között, ennek tartalma szerint a kérelmezett a grafikák politikai reklám céljára történő felhasználását – és nem többet – engedélyezett. Vitatta, hogy írásbeli szerződés a felek között létrejött.
- (J) A Felek együttes álláspontja szerint az Szjt. 29.§-a szerinti átdolgozásnak jelen ügyben nincs relevanciája.
- (K) Az eljáró tanács előre bocsátja, hogy az SzJSzT szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Korm. Rendelet**) 8. § (1) bekezdése szerint „[a] Szakértő Testület nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást (...)”. Az eljáró tanács szakvéleménye meghozatalakor a Megbízó által rendelkezésre bocsátott adatok, illetve iratok alapján alkotta meg szakvéleményét, a szakvéleményben tett megállapítások érvényessége (helyessége) ezen kiinduló adatok helyességének és teljességének függvénye.
- (L) Az eljáró tanács a Megbízó által megküldött iratokat áttekintve megállapítja, hogy szakvéleményének kialakításához a rendelkezésére bocsátott információk jórészt elegendők.

III. VÁLASZOK A MEGKERESŐ ÁLTAL FELTETT KÉRDÉSEKRE

III.1. Válasz az 1. kérdésre

Állapítsa meg a szakértő, hogy a K/1, K/2, K/3, K/4 alatti grafikai alkotások szerzői jogi védelem alatt álló alkotások-e. (Szjt.1.§(1)(2) bekezdés h) pont).

- 1.1. A Megkereső az első kérdésében arra kíván választ kapni, hogy az alábbi grafikai alkotások (a továbbiakban együttesen: **Logók**) az Szjt. 1. §-a alapján szerzői műnek minősülnek-e:

védjegy (K/1, a továbbiakban külön: Pártlogó)		
[Logó 1. képe]		
védjegybejelentés (K/2, a továbbiakban: K/2 Logó)	védjegybejelentés (K/3, a továbbiakban: K/3 Logó)	védjegybejelentés (K/4, a továbbiakban: K/4 Logó)

[Logó 2. képe]	[Logó 3. képe]	[Logó 4. képe]
----------------	----------------	----------------

- 1.2. Az eljáró tanács jelen szakvéleményének elkészítésekor figyelembe vette az SzJSzT korábbi, szintén grafikai alkotásokkal kapcsolatban hozott szakvéleményeit (pl. 17/2002, 30/2017).
- 1.3. Az Szjt. 1. § (2) bekezdése rögzíti, hogy *„Szerzői jogi védelem alá tartozik – függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e – az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen (...) a rajzolás, festés, szobrászat, metszés, könyomás útján vagy más hasonló módon létrehozott alkotás és annak terve.”* Az Szjt. 1. §-ában felsoroltak csak példálózó jelleggel tartalmazzák a szerzői jog által védett alkotástípusokat.
- 1.4. Amint azt az SzJSzT korábbi töretlen gyakorlatában is figyelembe vette, az Szjt. 1. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint: *„[a] törvény a magyar és a nemzetközi szerzői jogi felfogásban egyaránt általánosan elfogadott elvet tükröz annak egyértelművé tételével, hogy a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelemnek a mű egyéni, eredeti jellegén kívül más feltétele nincs, nem is lehet.”*
- 1.5. Az Európai Bíróság is hasonló megállapításra jutott – az iparművészeti alkotások területén – a C-683/17. sz. ügyben, előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletében, amelyben megállapította, hogy *„[a]z információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, hogy valamely nemzeti jogszabály szerzői jogi védelemben részesíti az alapügy tárgyát képező ruhamodellekhez hasonló formatervezési mintákat azzal az indokkal, hogy a kitűzött felhasználási céljukon kívül sajátos és esztétikai szempontból megkülönböztető jellegű vizuális hatást eredményeznek.”*
- 1.6. A grafikai alkotások esetén is igaz, hogy elegendő az, hogy a műben az egyéni, eredeti jelleg valamilyen minimuma megnyilvánuljon, azaz ne legyen maradéktalanul meghatározva a körülmények vagy az alkalmazott eszközök által; legyen legalább minimális tere a különböző megoldások közötti emberi választásnak, továbbá, hogy ne egy meglévő alkotás szolgai másolásáról legyen szó.
- 1.7. Amint arra az SzJSzT korábbi szakértői véleményeiben már rámutatott, az alkotás akkor
- (i) "egyéni", ha az adott körülmények között lehetőség van többféle kifejezési módra, és ezek közül a szerző a saját egyéniségét visszatükröző, egyéni módon valósítja meg azok egyikét vagy másikat. A grafikai alkotás egyéni voltát kizárja, ha az alkotást készítő személynek nincs semmilyen döntési lehetősége az alkotás kialakítására vagy annak lényeges elemére, és
 - (ii) "eredeti", ha az nem csupán valamely már meglévő alkotás szolgai másolata. Minden – az előző pontban foglalt követelménynek eleget tevő – grafikai alkotás, amely eredeti elemeket tartalmaz, szerzői jogi védelmet kell, hogy élvezzen.
- 1.8. Számos körülmény szolgálhat egy logó mint grafikai alkotás egyéni, eredeti jellegének alapjául, ugyanakkor azt könnyű belátni, hogy egy logó megtervezésekor a korlát

lényegében az alkotó fantáziája, azon kívül, hogy a logónak be kell tudnia tölteni a szerepét (árujelző, stb.) A logó mint grafikai alkotás bármilyen szín és forma kombinációban megjelenhet, a könnyebb felhasználás érdekében ugyanakkor általában statikus formában készül (például a levélpapírokra mozgó logót elhelyezni a fizikai korlátok miatt nem lehet).

- 1.9. A Pártlogó jól láthatóan két részre osztható: egy tipográfiai elemre illetve egy hangsúlyos ábrás elemre. A jelen ügyben a Pártlogóval kapcsolatban az eljáró tanács rögzíti, hogy az alábbi jellemzőkön – a fent kifejtettekkel összhangban – kifejezetten megjelenik a szerzői egyéni, eredeti alkotásának lenyomata:

[(i), (ii), (iii) – Pártlogók grafikai leírásai]

- 1.10. Mindezen túl önmagában a párt neve, valamint annak stilizált megjelenítése az eljáró tanács álláspontja szerint nem hordoz egyéni, eredeti jelleget.

- 1.11. **Az eljáró tanács a fent idézett rendelkezések alapján végezte el az ügy tárgyát képező Pártlogó (K/1) vizsgálatát, és megállapította, hogy a Pártlogó olyan grafikai alkotásnak minősül, amely megfelel az Szjt. által támasztott egyéniség és eredetiség kritériumainak és következésképpen szerzői jogvédelem illeti meg.**

- 1.12. A K/2 Logó, K/3 Logó és a K/4 Logó (a továbbiakban együttesen: **Módosított Pártlogók**) teljes egészében tartalmazzák a Pártlogót, illetve kiegészítő szöveget tartalmaznak azzal, hogy a K/2 Logó és a K/3 Logó háttere [színű]. Az eljáró tanács álláspontja szerint a Módosított Pártlogók a Pártlogóhoz hasonlóan szerzői műnek minősülnek, ugyanakkor nem tekinthetők a Pártlogóhoz képest új szerzői műnek csupán a Pártlogó többszörözésének. A Módosított Pártlogók kiegészítéseiben a grafikai munka kizárólag a megfelelő betűtípus, az arányok és a szöveg elhelyezésének kidolgozása, amely az eljáró tanács álláspontja szerint nem tükrözi a szerző alkotómunkájának egyéni lenyomatát, ezért nem minősül átdolgozásnak.

- 1.13. **Az eljáró tanács a fent idézett rendelkezések alapján végezte el az ügy tárgyát képező Módosított Pártlogók (K/2, K/3 és K/4) vizsgálatát, és megállapította, hogy a Módosított Pártlogók a Pártlogó (K/1) többszörözésének minősülnek.**

III.2. Válasz a 2. kérdésre

Amennyiben igen, fejtse ki annak indokát és foglaljon állást abban a kérdésben, hogy azoknak ki az eredeti szerzője.

- 2.1. A második kérdés arra vonatkozik, hogy ki(k) minősül(nek) a Logók szerzőjének. Figyelemmel arra, hogy az eljáró tanács álláspontja szerint a Módosított Pártlogók nem minősülnek új szerzői műnek, ezért a továbbiakban a Pártlogó szerzői jogi védelmével foglalkozik.
- 2.2. A szerző az Szjt. 4. § (1) bekezdése alapján az a természetes személy, aki a művet, jelen esetben a Pártlogót megalkotta. A szerzői jog a szerzőt illeti meg.
- 2.3. A Megkereső által feltett kérdések alapján az eljáró tanács szükségesnek tartja kiemelni, hogy szerző kizárólag természetes személy lehet, sem a kérelmező, sem pedig a kérelmezett mint jogi személyek nem lehetnek szerzői műnek szerzői. Ezen a tényen az sem változtathat,

hogy magukat a Logók tekintetében milyen minőségben tüntetik fel. A szerzőség ugyanis – mindamelllett, hogy természetes személyhez kötődik – ténykérdés és nem megállapodás kérdése, egy mű szerzője nem állapodhat meg érvényesen harmadik személlyel abban, hogy a szerzői pozícióját átruházza.

- 2.4. Az eljáró tanács rögzíti, hogy a Korm. Rendelet értelmében bizonyítást nem végez, így a rendelkezésére bocsátott iratokból indul ki.
- 2.5. **A Felek által a bírósági eljárásban előadottak, valamint a rendelkezésre álló iratok (2020. október 1. napján kelt „Nyilatkozat”) alapján megállapítható, hogy a Pártlogó természetes személy szerzője [Szerző], aki a Bt. képviselőjében alkotta meg a Pártlogót. Tekintettel arra, hogy a Módosított Pártlogók nem minősülnek új szerzői műnek, így azok vonatkozásában is [Szerző] tekinthető szerzőnek.**

III.3. Válasz a 3. kérdésre

Amennyiben a kérelmező, úgy térjen ki arra, hogy van-e jelentősége annak, hogy kérelmező – aki nem természetes személy – magát jelöli meg olyannak, akit alkotónak kell tekinteni. Foglaljon állást abban a kérdésben, hogy a kérelmező által megjelölt saját tevékenységek (a párt elnevezése, a szlogen, a mottók, az alkalmazandó színek, betűtípusok meghatározása) szerzői, alkotói tevékenységnek minősülnek-e avagy csak ötletnek, javaslatnak. Helytálló-e az a kérelmezetti előadás, hogy grafikai, tervezői munkát kérelmező nem végzett.

- 3.1. A harmadik kérdésben a Megkereső lényegében arra kíván választ kapni, hogy a kérelmező –munkavállalója útján – tekinthető-e (legalább részben) szerzőnek.
- 3.2. Amint az eljáró tanács korábban rögzítette, jogi személy – mint a kérelmező – nem minősülhet egy mű szerzőjének. A szerzőség ténykérdés és alapvetően nem pusztán a jelen Megkereséssel érintett eljárásban résztvevő felek nyilatkozatától függ, hogy egy mű szerzőjének kit kell tekinteni. A szerzői minőséget nem a megtett nyilatkozatok keletkeztetik. Jelen esetben tehát nincsen annak jelentősége, hogy kérelmező magát jelöli meg olyan személynek, akit a Pártlogó alkotójának kell tekinteni.
- 3.3. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Pártlogó szerzőjének [Szerző] tekinthető, még abban az esetben is, ha a logó alapszínei számára adottak voltak. A kérelmező részére több Pártlogó variáció is készült 2014-ben, amelyeket a kérelmezett alvállalkozójaként megbízott Bt. munkavállalója, [Szerző]készített.² Mivel a Módosított Pártlogók nem minősülnek új szerzői műnek, így ebben a körben nincsen jelentősége, hogy a (i) a párt elnevezését, (ii) szövegelemeket ki írta elő a Módosított Pártlogók készítője számára, ugyanis egyik elem sem minősül önmagában szerzői műnek.
- 3.4. Az eljáró tanács a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem látja alátámasztottnak azt, hogy a kérelmező munkavállalója bármilyen szerzői minőséget keletkeztető alkotói tevékenységet végzett volna a Pártlogó megalkotása során. Alkotásnak a gondolatot másoktól elhatárolható, egyéni módon kifejező mű minősül. Az alkotás egyéni jellege abban áll, hogy valamilyen formában visszatükrözi a szerző tulajdonságait, szubjektivitását, képességeit, intellektualitását, kreativitását, magán hordja a szerző személyiségjegyeit.³ A Pártlogó megtervezéséhez adott ötlet, javaslat, vagy adott esetben megrendelői utasítás nem

² Az ügy iratai alapján az eljárás során [Szerző]. Bt.-vel fennálló munkaviszonyát, illetve a Bt. és a kérelmezett között fennálló alvállalkozói megbízási jogviszonyt, és a kérelmezett ezek alapján történt jogszerzését a Felek nem vitatták.

³ SzJSzT 17/12. sz. döntés, 2. oldal. 5. bekezdés.

éri el az alkotás szintjét, így nem is keletkeztet szerzői jogokat.

- 3.5. A kérelmező utasításai csak az alkotói játéktérre lehetnek kihatással, hiszen ahogyan azt az SzJSzT a 21/2016/2. számú szakvéleményben is megállapította, egy megrendelő által adott utasítások önmagukban csak ötletnek vagy elgondolásnak tekinthetők, függetlenül attól, hogy a megrendelő utasításai milyen minőségűek, és milyen szinten járulnak hozzá az alkotáshoz, így mindaddig, amíg a megrendelő nem vesz részt az alkotás elkészítésében, akár egy skicc készítésével, nem lehet szó származtatott műről, sem közösen létrehozott műről.⁴
- 3.6. **A fentieket összefoglalva az eljáró tanács megállapítja, hogy a kérelmező nem minősül a Pártlogó vagy a Módosított Pártlogók szerzőjének, és nincsen jelentősége annak, hogy a kérelmező magát minek tekinti. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az is rögzíthető, hogy kérelmező egyetlen munkavállalója sem végzett az érintett Logók tekintetében szerzői minőséget keletkeztető alkotói tevékenységet.**

III.4. Válasz a 4. és 6. kérdésekre

- 4.1. A negyedik kérdés alapján a Megkereső lényegében véve arra kíván választ kapni, hogy a Pártlogó tekintetében a kérelmezett milyen szerzői jogokkal rendelkezik. A negyedik kérdés pontos megválaszolásához elengedhetetlen a hatodik kérdésben feltettek vizsgálata, így az eljáró tanács ezt a két kérdést együttesen válaszolja meg.
- 4.2. A kérelmezett mint jogi személy nem minősülhet a Pártlogó (illetve a Módosított Pártlogók) szerzőjének. Jogi személyként a Pártlogó mint szerzői mű vonatkozásában az alábbi jogokkal rendelkezhetett: (i) vagyoni jogok, amennyiben arra az Szjt. rendelkezései szerint lehetősége van, (ii) felhasználási jog, amely terjedelmét az határozza meg, hogy a Pártlogó szerzőjével milyen tartalmú megállapodást kötött.
- 4.3. Az Szjt. 9. § (1) bekezdése értelmében a mű szerzőjét a mű létrejöttétől kezdve illetik meg a szerzői jogok, amelyek (i) a személyhez fűződő jogokra és (ii) vagyoni jogokra oszthatóak.
- 4.4. Az Szjt. 9. § (2)-(3) alapján a szerző személyhez fűződő jogait nem ruházhatja át, azok másként sem szállhatnak át és a szerző nem mondhat le róluk, valamint a vagyoni jogok – a Szjt. 9. § (4)-(6) bekezdésekben foglaltak kivételével – szintén nem ruházhatók át, másként sem szállhatnak át és azokról lemondani sem lehet. Főszabály szerint a vagyoni jogok tehát nem átruházhatóak, ugyanakkor e körben az Szjt. tartalmaz kivételeket. Az Szjt. által rögzített kivétel, hogy – eltérő megállapodás hiányában – a mű átadásával a vagyoni jogokat a szerző jogutódjaként a munkáltató szerzi meg, ha a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége (Szjt. 30. § (1) bekezdés), továbbá, ha az adott mű reklámozás céljára megrendelt műnek minősül (Szjt. 63. §).
- 4.5. Az eljáró tanács előjáróban rögzíti, hogy a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok között nem található a konkrét Pártlogóra vonatkozó felhasználási szerződés, így a véleményét a történeti tényállás alapján hozza meg. A Pártlogó szerzője – a korábban kifejtettek szerint – [Szerző]. A szerzői vagyoni jogokkal a Pártlogó átadásától kezdve jogutódlás folytán az ő munkáltatója, a Bt. rendelkezik. A Pártlogó elkészítését a kérelmező rendelte meg a kérelmezettől, és a kérelmezett bízta meg a Bt.-t a Pártlogó tényleges megalkotásával. Ahhoz tehát, hogy kérelmező a Pártlogót bármilyen formában felhasználhassa, a Bt. engedélyére volt szükség.

⁴ SzJSzT 23/20. sz. döntés 2. oldal. 5. bekezdés.

- 4.6. Habár [Szerző]2020. október 1. napján kelt nyilatkozatában (a továbbiakban: **[Szerző] Nyilatkozat**) úgy nyilatkozik, hogy a Pártlogó szerzői jogait a kérelmezettre ruházta át, és a [Szerző] Nyilatkozat értékelhető lenne a Bt. képviselőtében tett nyilatkozatként is⁵, az eljáró tanács álláspontja szerint az átruházás ténylegesen nem történhetett meg. A Pártlogó vagyoni jogainak átruházására megfelelő jogcím szükséges, így a Bt. elsősorban akkor ruházhatta volna át a Pártlogó szerzői jogait a kérelmezettre, majd a kérelmezett a kérelmezőre, ha az reklámozás céljára megrendelt műnek minősülne.
- 4.7. Reklám céljára megrendelt műről, illetve reklámcélú felhasználásról csak akkor lehet beszélni, ha a művet teljes terjedelmében kifejezetten vagy gazdasági reklámhoz, vagy politikai hirdetéshez, illetve plakáthoz használják fel. Az előbbi esetben olyan közlés, tájékoztatás, vagy megjelenítési mód elválaszthatatlan részévé teszik, amely áru (azaz termék, szolgáltatás, ingatlan, vagyoni értékű jog) értékesítésének vagy más módon történő igénybevételenek előmozdítására, vagy e céllal összefüggésben a vállalkozás neve, megjelölése, tevékenysége népszerűsítésére vagy áru, árujelző ismertségének növelésére irányul.⁶ A második esetben választási kampány során politikai reklám⁷, illetve politikai hirdetés⁸ eleme lesz a mű. A politikai reklámmal kapcsolatban érdemes még a média-szolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 203. § 55. pont szerinti politikai reklám fogalmat figyelembe venni: „*valamely párt, politikai mozgalom vagy a kormány népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, a reklámhoz hasonló módon megjelenő, illetve közzétett műsorszám.*”
- 4.8. A reklámozás céljára megrendelt mű szűk értelmezését az Sztj. Nagykommentár a vagyoni jogok átruházása körében rögzítettekkel is alátámasztja: „*[e] jogátruházás azonban – eltérően az egyéb jogátruházási esetektől – célhoz kötött jogátruházás, amely csak a reklámcélú felhasználás körében valósul meg, egyéb felhasználásokra nem vonatkozik. Ha tehát egy reklám céljára megrendelt zeneművet kottán óhajtanának kiadni, az engedélyezés jogával a szerző rendelkezik annak ellenére, hogy a reklámcélú felhasználás tekintetében a vagyoni jogokat a reklámszolgáltatóra átruházta. Ez következik abból, hogy a reklám céljára megrendelt művekre vonatkozó vagyoni jogok átruházására irányuló szerződés létrejöttéhez meg kell állapodni a reklám hordozójában (körül kell határolni a reklámcélt), a felhasználás módjában, mértékében, a földrajzi területében és időtartamában, valamint a szerző díjazásában [Sztj. 63. § (2) bek.]. Természetesen nincs akadálya annak, hogy a reklámcéltől eltérő felhasználásokra is felhasználási jogot szerezzen a reklámszolgáltató külön erre irányuló megállapodás alapján, de a reklámcélú jogátruházás önmagában egyéb felhasználási jogot nem keletkeztet.*”
- 4.9. **Az előző pontban rögzítettek szerint a Pártlogó nem minősül az Sztj. 63. § szerinti reklámozás céljára megrendelt műnek**, hiszen a Pártlogót nem kizárólag politikai reklámra, politikai hirdetéshez, illetve plakáthoz használják fel. A Pártlogó a cégérhez hasonlóan megjelenik az üzleti levelezésen, az e-mail aláírásokon, stb., és így a politikai népszerűsítésen túl egyéb funkciókat (pl. azonosítás, eredetmegjelölés) is betölt. A Pártlogó nyilvánvalóan megjelenik a politikai reklámokon is, de annak célja az, hogy az adott

⁵ [Szerző] a Bt. cégjegyzésre jogosult beltagja.

⁶ A gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény 3. § d) pont.

⁷ A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 146. §.

⁸ GYERTYÁNFY PÉTER (SZERK.): *Nagykommentár a szerzői jogi törvényhez*, Wolters Kluwer Hungray, Budapest, 2020 (a továbbiakban: **Sztj. Nagykommentár**), az Sztj. 63. §-hoz fűzött magyarázata.

reklámot egy politikai párthoz kösse és a szavazókat a reklámon használt színek és politikai logók alapján tájékoztassa, hogy melyik politikai párt reklámjával találkozik. Így a Pártlogót is tartalmazó konkrét reklámanyag reklámozás céljára megrendelt műnek minősülhet, de maga a Pártlogó nem. Megemlítendő még, hogy az eljárás során a Felek nem utaltak arra, hogy – akár szóban – konkrétan a Pártlogóra nézve megállapodtak volna a reklám hordozójában, a felhasználás módjában, mértékében, a földrajzi területében és időtartamában, vagy a szerző díjazásában.

- 4.10. Mivel a Pártlogó nem minősül reklámozás céljára megrendelt műnek, így a Bt. nem ruházhatta át a Pártlogóra, mint grafikai műre vonatkozó vagyoni jogokat a kérelmezettre az Szjt. 63. § (1) bekezdése alapján, ezért a Pártlogóra vonatkozó vagyoni jogok a Bt.-nél maradtak. A vagyoni jogok tekintetében az Szjt. 16.§ (1) bekezdése rögzíti, hogy „[a] szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére.” Következésképpen, a Pártlogó felhasználására csak a Bt. adhatott engedélyt.
- 4.11. Mivel az eljáró tanács számára nem áll rendelkezésre a kérelmező és a Bt. között létrejött megbízási (és felhasználási) szerződés, ezért a szerződés tartalmára a JF Nyilatkozat tartalmából szükséges következtetni. Mivel a JF Nyilatkozat 5. pontja szerint a szerző a kérelmezettre „átruházta” a Pártlogó szerzői jogait, így e pont alapján az a következtetés vonható le, hogy a Bt. a lehető legszélesebb körű, átruházható felhasználási engedélyt adta a kérelmezettnek (megbízójának). A rendelkezésre álló iratok alapján a kérelmező a kérelmezettől kapott engedélyt a Pártlogó és később a Módosított Pártlogók felhasználására. *A nemo plus iuris* elvből kiindulva, a kérelmezett is csak olyan jogokat engedhetett át kérelmezőnek, amelyekkel maga is rendelkezett.
- 4.12. Ugyan a Megkereső az eljáró tanács rendelkezésére bocsátotta a 2014-ben a Felek között más grafikai munkákkal kapcsolatosan létrejött Szerződést, annak tartalmából nem lehet a jelen ügyre vonatkozóan következtetéseket levonni, mivel (i) nem a Pártlogó felhasználására vonatkozik, (ii) általános reklám- és arculattervezési munkákra vonatkozik és nem pedig logótervezésre, (iii) ráadásul az eljárás során a Felek egybehangzóan állították, hogy a Szerződésnek nem tulajdonítanak jelentőséget, annak rendelkezései a jelen ügyben érintett jogviszonyra nem alkalmazhatók. A kérelmezett és a kérelmező között a Pártlogóval kapcsolatban létrejött szerződés, amely tartalmát az eljáró tanács nem ismeri, a Ptk. 6:94. § alapján a teljesítés elfogadásával a teljesítés értékelésén alapuló bírói határozat alapján érvényessé válhat. Ilyen döntés esetén a Ptk. 6:94. § és az Szjt. 43. § (5) bekezdést együttesen értelmezve a kérelmező felhasználási engedélye a szerződés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges felhasználási módra és mértékre terjed ki, amely a párt teljes körű politikai működésével kapcsolatos. A felhasználási engedély nem terjed ki például arra, hogy a kérelmező a Pártlogóra védjegyoltalmat szerezzen.
- 4.13. A kérelmezett ennek ellenére 2016. március 29. napján egy ügyvéd ajánlásával önmaga közreműködött abban, hogy a kérelmező a Pártlogót védjegyoltalom alá helyezze, így nyilvánvalóan ekkor engedélyezte a kérelmező számára a konkrét védjegybejelentést. Feltételezhető tehát, hogy a Pártlogó védjegyként történő lajstromozásához ekkor – a felhasználási engedély megadásához képest későbbi időpontban – hozzájárult.
- 4.14. Az eljáró tanács álláspontja alapján ugyanakkor ez az egyszeri és utólagos engedély nem értelmezhető kiterjesztően, és nem biztosítja a kérelmező számára azt az egyébként a Párt működéséhez nem feltétlenül szükséges jogot, hogy további logó változatokat (a korábitól

egyébként minimálisan eltérő árujegyzéssel) védjegybejelentésként benyújtson az SZTNH-hoz abból a célból, hogy a Módosított Pártlogókra is védjegyoltalmat szerezzen. Mindezen nem változtat az a tény sem, hogy szerzői jogi szempontból a Módosított Pártlogók nem minősülnek új szerzői műnek.

- 4.15. A fentieket összefoglalva a kérelmezett nem minősül a Logók szerzőjének, csupán átruházható felhasználási engedéllyel rendelkezik a Logók felhasználására. A felhasználási engedély terjedelme írásbeli felhasználási szerződés hiányában nem állapítható meg egyértelműen, de az eljáró tanács álláspontja szerint a kérelmező – a Bt. és a kérelmezett útján – teljes körű magyarországi politikai működésével kapcsolatosan rendelkezik a Pártlogó felhasználási engedélyével. Bár ez a felhasználási engedély nem terjed ki a Pártlogó védjegykénti lajstromozására, de azt a kérelmezett 2016-ban egyszeri alkalommal, utólag megadta a kérelmező számára.**

III.5. Válasz a 5. kérdésre

Nyilatkozzon abban a kérdésben, hogy van-e jelentősége a jogvita elbírálásakor az Sztj. 29. §-ban szabályozott átdolgozásnak. Amennyiben szükséges, foglaljon állást a K/1 alatti védjegy ábra felhasználásának jogi következményeiről.

- 5.1. A Megkereső az ötödik kérdésében lényegében arra kíváncsi, hogy a Módosított Pártlogók a Pártlogó átdolgozásának (Sztj. 29. §) minősülnek-e.
- 5.2. Az eljáró tanács az első kérdés megválaszolása során részletesen kifejtette azon álláspontját, hogy a Módosított Pártlogók a Pártlogóhoz képest nem minősülnek új szerzői műnek, így e tekintetben átdolgozásról sem lehet beszélni.
- 5.3. Az Ítéletábra⁹ rajzok és fényképek felhasználásával kapcsolatban megállapította, hogy egy 120 rajzból álló összeállítás esetén, a 120-ból 20 darab eltérő rajznál is megállapítható az, hogy a 20 eltérő rajz még csak átdolgozásnak sem tekinthető, hanem a rajzokból álló összeállítás összességében szolgai másolatnak minősül. Ilyen arányú változtatás a származékos alkotás létrejöttét sem alapozta meg, tehát az Ítéletábra joggyakorlatát analógia útján alkalmazva rögzíthető, hogy a jelen esetben a Módosított Pártlogók a Pártlogó egyszerű többszörözésének minősülnek.
- 5.4. A fentiek alapján a jelen Megkereséssel érintett jogvita elbírálása során annyiban van jelentősége az Sztj. 29. § szerinti átdolgozásnak, hogy megállapítható, hogy a Módosított Pártlogók nem minősülnek a Pártlogó átdolgozásának.**

IV. A VÁLASZOK ÖSSZEFOGLALÓAN

- ad 1. A K/1 sz. alatti grafikai alkotás (Pártlogó) megfelel az Sztj. által támasztott egyéniség és eredetiség kritériumainak és következésképpen szerzői jogvédelem illeti meg. A K/2, K/3 és K/4 sz. alatti grafikai alkotások (Módosított Pártlogók) nem minősülnek a K/1 sz. alatti grafikai alkotáshoz képest új szerzői műnek, csupán annak többszörözésének.**
- ad 2. A Felek által a bírósági eljárásban előadottak, valamint a rendelkezésre álló iratok (2020. október 1. napján kelt „Nyilatkozat”) alapján megállapítható, hogy a Pártlogó természetes személy szerzője [Szerző], aki a Bt. képviselőjében alkotta meg a Pártlogót.**

⁹ Pf. 20.939/2011/7. sz. döntés

Tekintettel arra, hogy a Módosított Pártlogók nem minősülnek új szerzői műnek, így azok vonatkozásában is [Szerző]tekinthető szerzőnek.

ad.3. A kérelmező nem minősül a Pártlogó vagy a Módosított Pártlogók szerzőjének, és nincsen jelentősége annak, hogy a kérelmező magát minek tekinti. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az is rögzíthető, hogy kérelmező egyetlen munkavállalója sem végzett az érintett Logók tekintetében szerzői minőséget keletkeztető alkotói tevékenységet.

ad.4. A kérelmezett nem minősül a Logók szerzőjének, csupán átruházható felhasználási engedéllyel rendelkezik a Logók felhasználására. A felhasználási engedély terjedelme írásbeli felhasználási szerződés hiányában nem állapítható meg egyértelműen, de az eljáró tanács álláspontja szerint a kérelmező – a Bt. és a kérelmezett útján – teljes körű magyarországi politikai működésével kapcsolatosan rendelkezik a Pártlogó felhasználási engedélyével. Bár ez a felhasználási engedély nem terjed ki a Pártlogó védjegykénti lajstromozására, de azt a kérelmezett 2016-ban egyszeri alkalommal, utólag megadta a kérelmező számára.

ad.5. A jelen Megkereséssel érintett jogvita elbírálása során annyiban van jelentősége az Szjt. 29. § szerinti átdolgozásnak, hogy megállapítható, hogy a Módosított Pártlogók nem minősülnek a Pártlogó átdolgozásának.

ad.6. A Logók nem minősülnek reklámozás céljára megrendelt műnek.

* * *

Az eljáró tanácsnak további megállapítása nincs.

Budapest, 2021. október 28.

Dr. Győri Erzsébet
a tanács elnöke

Dr. László Áron Márk
a tanács előadó tagja

Sára Ernő
a tanács szavazó tagja